

Osuustoiminnan kehittäjät – Coop Finland ry
c/o Jarmo Hänninen
Peurasuontie 207
77700 Rautalampi

Työ- ja elinkeinoministeriö
Kirjaamo

Viite: Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle työttömyysturva- ja vuorotteluvapaajärjestelmien toimeenpanon järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi

LAUSUNTO

Taustaa

Osuustoiminnan kehittäjät - Coop Finland ry on pienosuuskuntien neuvojien ja työosuuskuntien yhteenliittymä, jonka tavoitteena on edistää pienosuuskuntien toimintaedellytyksiä. Yhdistys on perustettu vuonna 1997 ja sen toiminta on valtakunnallista. Coop Finland on jäsenenä Osuustoimintakeskus Pellervossa ja Euroopan palvelu- ja tuotanto-osuuskuntien liitossa CECOP:ssa.

Yhdistyksemme on osuuskuntien neuvonnassa kohdannut jatkuvasti pienten työosuuskuntien osa-aikaisesti työllistyvien jäsenten ongelmia työttömyyskassojen tulkitessa työttömyysturva-oikeuden edellytyksiä eri tavoin toisistaan poikkeavasti. Tulkinnat pyrkivät myös jatkuvasti muuttumaan edellytyksiä tiukentavaan suuntaan.

Tämän vuoksi esitämme lausuntonamme viitteessä mainittuun asiaan seuraavaa:

Perustuslain tarkoittama julkisen vallan käyttäminen

Ehdotuksen mukaan Kansaneläkelaitos tai työttömyyskassa ratkaisisi, onko henkilö työttömyysetuuteen oikeutettu työtön sekä työnhakijan harjoittaman yritystoiminnan ja opintojen vaikutuksen hänen oikeuteensa saada työttömyysetuutta. Tämän asian ratkaisulla on työttömyysetuuden hakijan kannalta ratkaiseva merkitys hänen toimeentulolleen ja sosiaaliturvalleen. Sen mukaan ratkeaa, saako hakija tukea toimeentuloonsa työttömyyden aikana. Kyse ei ole mistään vähäisestä teknisluonteisesta asiasta vaan kyse on mitä suurimmassa määrin etuuden hakijan asemaan ja toimeentuloon vaikuttavasta merkittävän julkisen vallan käyttämisestä.

Asiassa on oltava merkitystä myös sillä, että työttömyyskassalle ratkaisulla on taloudellista merkitystä, koska jokainen myönteinen päätös merkitsee rahan menetystä kassalle itselleen. Kassalla on siten taloudellinen intressi tehdä mahdollisimman paljon kielteisiä päätöksiä.

Työttömyysetuuden hakijoiden yhdenvertainen kohtelu

Työttömyyskassoilla on jo nyt toisistaan poikkeavia linjauksia ja ratkaisuja vaikka niitä sitoo TE-toimiston antama työvoimapoliittinen lausunto. Jos nykyinen viranomaisohjaus poistetaan, on

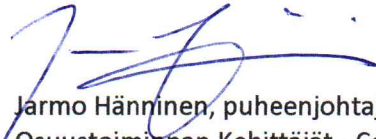
suuri vaara, että etuuden hakijan saama ratkaisu riippuu täysin siitä, mihin työttömyyskassaan hän kuuluu. Sosiaali- ja terveysministeriön kassoille laatimat yleisohjeet eivät tähänkään mennessä ole tuottaneet yhdenmukaisia käytäntöjä eri kassoissa ja ehdotettu menettelytapa tuottaisi vain lisää mahdollisuuksia erilaisiin ratkaisuihin.

Jos ehdotus kaikesta huolimatta toteutetaan, on työttömyysetuuden maksajille laadittava sitovat ja mahdollisimman yksityiskohtaiset menettelyohjeet, joissa määritellään, kuka on työttömyysetuuteen oikeutettu. Sitova ohje tarvitaan ainakin seuraavista:

- onko etuuden hakija työllistynyt työsuhteessa vai yrittäjänä tai omassa työssä
- päätoimisen ja sivutoimisen yrittäjyyden määrittely
- päätoimisen ja sivutoimisen opiskelun määrittely
- yrittäjän perheenjäsenen oikeus etuuteen

Osuustoiminnan Kehittäjät - Coop Finland ry:n psta,

Helsingissä 3.3.2020,

Jarmo Hanninen, puheenjohtaja
Osuustoiminnan Kehittäjät - Coop Finland ry
jarmo.hanninen@idekoop.fi
040 766 0236